

2. Нусінова О.В. Оцінювання репутації підприємства: кількісні та якісні підходи / О.В. Нусінова // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. - 2011. - № 4. - С. 125 - 129.
3. Городянська Л.В. Управління інтелектуальним капіталом забезпечення підприємств інтелектуальними ресурсами / Л.В. Городянська // Актуальні проблеми економіки. - 2008. - № 1. - С. 127 - 132.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

*Харчук С.А., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств і корпорацій,
Чубар Ю.К., студент, Вінницький інституту економіки ТНЕУ,
м. Вінниця, Україна*

Сьогодні в умовах ринкової економіки підприємства є економічно самостійними: визначають свою економічну політику, вибирають постачальників, організовують як виробництво, так і збут продукції, повністю несуть відповідальність за результати господарської діяльності. Головною метою при створенні і подальшому функціонування підприємства є одержання максимально прибутку за рахунок реалізації споживачам виробленої продукції (виконаних робіт, зроблених послуг), на основі якої задовольняються соціальні й економічні потреби трудового колективу. Кожне підприємство – це складна виробничо-економічна система з багатогранною діяльністю.

Тому в умовах динамічного зовнішнього середовища та нестійкого розвитку ринкової економіки вітчизняні підприємства стикаються з безліччю загроз для свого функціонування. Ці загрози носять різний характер: фінансовий, економічний, соціальний, кадровий, інформаційний, виробничий, комерційний. Тому перед суб'єктами господарювання постає завдання забезпечення, по-перше, стабільності функціонування шляхом уникнення або нейтралізації загроз, а по-друге ефективності діяльності за рахунок зваженого управління соціально-трудовими, фінансовими, виробничими та іншими бізнес-процесами. Це завдання ускладнюється несприятливим соціально-економічним та політичним простором в Україні.

Досліджуючи поняття економічної безпеки, більшість економістів розглядає його з позицій практичного підходу, тобто з урахуванням особливостей функціонування суб'єктів господарювання.

Разом з тим проблема економічної безпеки підприємства ніколи не існувала відокремлено. Вона є похідною від специфіки економічного зростання на кожній стадії розвитку підприємства. Конкретизований зміст цієї проблеми

може змінюватися залежно від динаміки зовнішніх і внутрішніх умов функціонування економічної системи.

За даними ПРООН (Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй) Україна належить до числа країн із середнім розвитком людського потенціалу, у загальному списку займає 78-му позицію, значно відстаючи від країн, які входили до складу СРСР: Росія – 62-гу, Білорусія – 63-ю позиції. У рейтингу Світового банку, який складається на основі розрахунку ВНД за ППС за 2004 р., Україна посіла 112-у позицію (серед 208 країн), а у 2009 р. опинилася на 130-му місці. Це свідчить про уповільнення темпів економічного зростання і формування нових загроз розвитку країни та її підприємствам.

Необхідність постійного дотримання економічної безпеки підприємства зумовлюється об'єктивно наявним для кожного суб'єкта господарювання завданням забезпечення стабільності функціонування та досягнення головних цілей своєї діяльності.

Економічна безпека підприємства – це захищеність його діяльності від негативних впливів зовнішнього середовища, а також спроможність швидко усунути різноманітні загрози або пристосуватися до існуючих умов, що не позначаються негативно на його діяльності. Встановлено, що економічна безпека підприємства є характеристикою системи, що самоорганізується і саморозвивається, тобто це стан, при якому економічні параметри дозволяють зберегти головні її властивості: рівновагу і стійкість при мінімізації загроз.

На формування економічної безпеки також впливає ряд факторів. До таких можна віднести: фактори виробництва, які здійснюють безпосередній вплив на діяльність підприємства; зміна кон'юнктури ринку, що викликана науково – технічним прогресом, державним втручанням, впливом інфляції, сезонності і т.п.; надійність постачальників сировини та матеріалів; компетентність керівництва підприємства, що визначається ступенем професіоналізму топ-менеджменту при прийнятті тих чи інших управлінських рішень; державне регулювання діяльності підприємства. Важливість даного фактора визначається роллю держави у створенні необхідних умов для сприяння виробництва продукції, захисту прав національних товаровиробників, розробки та впровадження обґрунтованих фіскальних заходів; надійний захист комерційної таємниці, що визначається здатністю держави гарантувати збереження таємниці щодо науково – технічних розробках, підтримки інтелектуальної власності тощо.

Для того, щоб дослідження економічної безпеки підприємства, перейшли з теоретичного рівня до практичного застосування, важливого значення набувають питання встановлення градації економічної безпеки, розробка методів оцінки стану та визначення рівня безпеки підприємства.

Економічна безпека є складним та багаторівневим поняттям, про це свідчать різноманітні наукові підходи до його сутності, виокремлення основних складових, а також факторів, що здійснюють на неї безпосередній вплив.

Отже, економічна безпека підприємства в умовах ринкової економіки має низку особливостей, зокрема низький рівень забезпечення умов економічного зростання підприємства виходять на перший план. На розвиток підприємства впливають такі чинники, як нестабільна політична і соціально-економічна ситуація в країні, міжнаціональні, регіональні, територіальні конфлікти, недосконалість законодавства, криміналізація суспільства, шахрайство, корупція та інші. Все це різко загострило проблему забезпечення економічної безпеки підприємства, яка виникла доволі давно. Стабільний розвиток та функціонування підприємств неможливі без належного захисту діяльності підприємств від впливу внутрішніх та зовнішніх факторів. Це забезпечується лише при підтримці достатнього рівня економічної безпеки діяльності підприємств.

Список літератури:

1. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник / О. С. Іванілов. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 728 с.
2. Мунтіян В. І. Економічна безпека України / В. І. Мунтіян. – К. : КВІЦ, 2009. – 464 с.
3. Пашнюк А. О. Економічна безпека підприємства: сутність, складові та фактори забезпечення / А. О. Пашнюк // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – №22. – С. 48-50.

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

*Чабаненко І.Л., к.е.н., доцент кафедри фінансів,
ДонДТУ, м. Алчевськ, Україна*

Як свідчать дані World Steel Association, українська металургійна галузь на даний час знаходиться в десятці найбільших світових виробників сталі (виплавляє близько 30 млн тонн сталі на рік). Слід зазначити, що ціни на сталь піднялися та складають близько 230-240 доларів за тонну. Підтримку попиту на вітчизняний метал надали заборона експорту напівфабрикатів з Індії, а також низька якість китайської сировини, через що європейські і близькосхідні споживачі віддають перевагу більш якісній продукції, в тому числі, українській.